Correspondence from the Horizontal Movements of Spain: Interview with Jeza Goudi

Interview with Social Activist Jeza Goudi
Interview: Antonis Broumas

The 15M movement has been a turning point for social movements in Spain. Which were the conditions of social counter-power in the country until then and what changed after 15M?

Sometimes we talk about a kind of "climate", a certain atmosphere. At the times when the 15M movement erupted, people were really disappointed with the traditional political parties and trade unions. In the post-Franco Spanish republic, much of the "transition to democracy" narrative was aimed to de-politicize people, summarized in a "vote every four years, that is democracy" logic about politics. Corruption, lack of opportunities for the youth, the feeling of powerlessness and, in fact, all the consequences of the limitations of the "transition to democracy" narrative, in addition to the looming economic crisis, made the 15M movement possible. At the same time, the international context of the *Arab Springs* played a role, maybe not so much in terms of political content, but in terms of movement structures and forms. On top of that, the violence used against people camping peacefully in Madrid during the first night of 15M was a wake-up call for the populace to occupy the rest of the country's squares. But the turning point, at least for me, was the narrative that people jointly constructed during the days of the movement. It was not an angry narrative or a complicated "class struggle" analysis. Instead, it was very direct: "They don't represent us and we are not objects in the hands of politicians and

bankers". Such a narrative introduced emotions in politics. It was a narrative constructed by common people, which other people could understand, share and complement. This attributed to the movement a feeling of a work in progress, in which everyone could participate. There were only questions, instead of final answers, as is characteristic of the traditional movements. And of course, social networks helped as a tool to spread, share and build this whole new narrative.

Identity politics and factionism have fragmented grassroots movements in Europe for decades. How do Spanish movements cope with these pathologies and how do different parts of the movements coordinate, network together and / or even confederate?

As per your question, it seems you have a conception of the "social movements" as a fragmented entity. It is easier to think about the movements as something more organic: groups of people who organize to do some things, usually practical stuff, i.e. a project, a campaign for or against something, and always with a communications' team in charge of explaining what they are doing to the rest of the "social movements" and society. In this grassroots way of organizing, if other people agree or believe they can be helpful, they just join. Then, when important political events arise, activists may join forces to create a space to coordinate for a demonstration or a specific campaign, for instance against the gag law. Usually, those spaces, as per our experience, never last as much as some would like, but they rise and fall in relation to the specific objective that generated them. When the objective is gone, they can still be there as long as they are useful. When they aren't anymore, they die. When there is need for the pursuit of other objectives, they are built again. In the last 5 years, I've seen lots of spaces like these being created and then disappear. All of them had different characteristics, which is very interesting, depending on the objective and the people who actually was giving live to them.

It is not that factionism does not happen, but when something is important, activists in the Spanish movements work somehow together. Some say we use hacker ethics, don't waste the others' time and understand what a fork is: the possibility of having two projects instead of one. Why getting angry to a team because you don't like their strategy or because you know they are going to fail? I would claim the right to be wrong and experiment by myself. And getting angry with someone because you don't share the same strategy means at the end a strong form of paternalism: you know what is right and wrong for everyone, you know what is better for the others. We agree for instance to fight against the gag law. Yet, the strategies of different teams of activists were different, because the concerns of each team were different. We agreed in some actions, but some might focus on legal issues, others would prepare the ground for coordination, others made communication campaigns, acts of disobedience and all different kinds of actions. The whole project even had different approaches in Barcelona and in Madrid, due to divergent political conditions in these two cities.

The first thing to observe in Spanish movements is their strong emphasis on the construction of "poder popular", i.e. autonomous power from below embodied in socialized institutions of self management and self governance. Can you describe the state of "poder popular", its gravity for social counter-power and its potential?

I will speak about Barcelona, because the movements are not homogeneous throughout Spain. In Barcelona, associationism has a centuries' old history and is part of the city's social tissue. By taking different shapes, from working class' direct forms of struggle, to neighborhoods organizing the neighborhoods' festivals and cultural activities, such as the "balls de bastons", associationism has been the natural way of urban socialization. Therefore, we could claim that we are used to construct autonomous citizens' projects and develop

activities around them. In the case of social centers, as Can Batlló or La Base, some of them are really open to the neighborhood, especially after 15M, and they have become meeting places for the neighbors. This has a lot of potential, especially in a city under the constant menace of gentrification, since such places have the capacity to organize the resistance. In addition, these modes of associationism change the mentality of people. What takes place in these movement structures is directly opposing to the dominant worldview imposed by capitalism, i.e. individualism. Feminization, in the sense of taking care of each other physically and mentally, plays a central role in such spaces.

But the housing movement is as well "popular power", a kind of institution built from the grassroots, winning its legitimacy by doing, becoming reliable on day to day struggle and through communication to the wider public. A lot of campaigns and working teams actually work as a popular institution, where people go to get help and solve their problems (and some join, of course).

Spanish social movements usually hit the news in an indirect way, when electoral forces, such as Podemos, Barcelona en Comu and the CUP, which are supposed to represent them, succeed in the ballots. Which is the most appropriate correlation between non-representative movements and representative leftist forces according to your understanding and experience?

It is true that in certain political parties or organizations there are people who come from the social struggles. And, of course, some others don't. Hence, some took popular anger and the claims of the people as basis to build a political force and enter in the various levels of government. But they are not representing social movements, because we come from the main point of "no-one represents us" and because you cannot expect that the plurality of the movements can be represented through a political electoral force. This became obvious in the squares, where we could not even attain consensus on "de

minimis” political declarations of the movement. Even though the media, especially international media, try to simplify the relation between the 15M and Podemos by claiming that “Podemos is 15M”, yet they are totally wrong, since a great deal of the strength of the movements has not been converged at Podemos and there is no consensus among activists that “we are all going to penetrate the institutions”. Such an approach is only shared in a part of the movements, which considers that grassroots movements have a “ceiling” in their capacity to achieve change. If we are talking about forks, this is a big one and we don’t know if there will be a reunion of the branches again.

Yet, now it looks like the ones who achieved a certain power in government start to realize that there is also a “crystal ceiling” of the change that can be achieved through state institutions. In fact, they experience that state bureaucracy is not the machine for the success of the left, that when you somehow attain the power of a state institution, still the public servants, such as the police or the administration staff, remain the same people. And, moreover, left electoral forces don’t control the mass media, which the right uses to damage the credibility and the change proposals of the former. Finally, even though *Barcelona en Comu* claimed during their electoral campaign that they were in need of the people to keep to the streets and mark their autonomous political expression, it now seems that they aren’t all that happy, when we demonstrate or organize to defend, for instance, the street sellers. The answer is usually “you don’t understand the whole complexity”. Paternalism. How did it happened? Well from my point of view, as power relations are the main problem, gaining political power cannot be the solution: power will change you faster than you change it. What can social movements can do about electoral forces of the left? Utilizing them as tools has the potential menace of co-option, as happens with Podemos much more than others like Barcelona en Comú.

What are your views about the results in the recent national elections in Spain? What is the strategy that autonomous movements should adopt?

Looks it was not a good idea for Podemos to go together with Izquierda Unida. Why? Probably a lot of IU voters were there because the IU speech is more radical (No nato, and economy policies for instance). Some of them might not vote for the "new social democracy" of Podemos. In addition, Podemos made an effort to get the voters of the PSOE instead of the abstentionist. This didn't work. And the abstention grew, which is always good news for the right. In general, becoming the "new social democracy" is not a good idea. The failure of the negotiations and Pablo Iglesias insisting on lending a hand to PSOE was probably not a good thing for getting people to vote and to mobilize participation in the elections. As for the result, the right-wing Popular Party increased its power, Ciutadanos decreased. I think the voters of Ciutadanos went back to the PP, in order to guarantee "stability". Brexit for sure played a role in the dissemination of fear among voters. Furthermore, many activists abstained, as they felt disappointed from the last time they voted in the municipal elections for the "municipalities of the change". Recently, in a conference Pablo Iglesias said that it is stupid to think that things change on the streets and he claimed that things change only through institutions. And that the "blitz war" of Podemos against the institutions is over and they are going to the trenches.

"Social movements" do not sit together in one room and decide an strategy. I think that there are different teams, assemblies, working groups and campaigns and each one of them have, of course, autonomy to decide what strategy they will follow. Some will, as they do now, collaborate with the institutions in order to implement some measures when the objectives of both coincide, as they are doing at the municipal level. Some will, as they do now, contest the

measures of the new government if they feel them unfair or insufficient or to be attacking them. Some others, autonomous projects and initiatives, will be doing exactly the same whoever governs, building "*poder popular*".

Social antagonism takes place at the transnational level. Yet, social movements have until now failed to develop effective modes of struggle across and beyond borders and challenge the dominance of capital. Which are in your view the ways to change that and consolidate our collective counter-power at the pan-European level?

I don't know if something like this is even possible. Our concerns in the south, let's say Greece and Spain, are different from the concerns of movements in Germany. And as much as we think that the roots of all these are the same, i.e. the construction of the EU as a neoliberal-implementing machine (and in the end of capitalism, patriarchy and colonialism, knowing that one cannot exist without the other), our strategies and inmediate struggles are by now far too different. From my personal point of view, all the international meetings I have attended helped to understand the movements of other countries but failed to implement the decisions taken. Yet, it is worth to try. Maybe, the understanding of our unity in diversity can create something different, which probably we haven't yet imagined. In conclusion, we need a trial and error strategy for our transnational coordination to get closer to a success. Probably it is not going to be something like "united" and doing the same (every time someone says "we must unite", a kitten dies) but attacking the monster from different angles, depending on our position and our skills. I don't have a specific idea on how it would look like, but for sure it won't be a pan-european movement triggered from the top, just like Varoufakis's Diem25.

Η Άμεση Δημοκρατία της Ροζάβα, Ο Ρόλος της στην Περιοχή και οι Ανεπάρκειες των Αναλύσεων περί "Ιμπεριαλισμού"

Αντώνης Μπρούμας

Έτσι, σύντροφοι, δεν θα πρέπει να αποτίσουμε φόρο τιμής στην Ευρώπη, δημιουργώντας Κράτη, θεσμούς και κοινωνίες που αντλούν έμπνευση από αυτήν. Η ανθρωπότητα περιμένει από εμάς κάτι διαφορετικό από μια απομίμηση, γιατί αυτό θα ήταν μια αισχρή καρικατούρα
(Franz Fanon, Wretched of the Earth)

Με αφορμή την απελευθέρωση από τις ενωμένες κουρδικές και αραβικές πολιτοφυλακές της στρατηγικής πόλης της Manbij, που βρισκόταν στην κατοχή των ισλαμοφασιστικών δυνάμεων του ISIS, είναι καιρός να ανοίξουμε έναν διάλογο για τον ρόλο της Ροζάβα στην περιοχή της Μέσης Ανατολής από αντιεξουσιαστική σκοπιά, ασκώντας ταυτόχρονα κριτική στις σχετικές αριστερές αναλύσεις, που έχουν ως αφετηρία τις μαρξιστικές θεωρίες περί ιμπεριαλισμού.

Η θέση του γράφοντος για τη Ροζάβα είναι συγκεκριμένη. Πρόκειται για μία κοινωνική επανάσταση σε εξέλιξη, όπου ο εμφύλιος πόλεμος και η επακόλουθη μετατροπή της Συρίας σε "αποτυχημένο κράτος" έδωσε τη δυνατότητα για την ανάδυση μίας δυαδικής εξουσίας στην περιοχή. Από τη μία, η ένοπλη πρωτοπορία του στρατιωτικού σκέλους του PYD κατάφερε να αυτο-αναιρεθεί σε μία πολύπλοκη κοινωνική διαδικασία, συγκροτώντας

μαζί με μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας το κίνημα για τη δημοκρατική κοινωνία [TEV-DEM], μία μορφή ομοσπονδιοποιημένης λαϊκής κοινοτικής εξουσίας, που στηρίζεται στην άμεση δημοκρατία και στην κοινοτική διαχείριση της κοινωνικής [ανα]παραγωγής. Στον αντίποδα, οι θεσμίσεις βάσης του TEV-DEM βρίσκονται σε σχέση έντασης με τους υπό απόσπαση θεσμούς αντιπροσώπευσης ενός εμβρυακού κράτους, που αναδύεται μέσα από τις στάχτες του πολέμου. Σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του αντίπαλου πόλου παίζει το Κουρδικό Εθνικό Συμβούλιο, η συντηρητική πολιτική δύναμη των Κούρδων της Συρίας που σχετίζεται με τη συντηρητική κυβέρνηση Μπαρζανί του Βορείου Ιράκ. Εγγυητικό ρόλο για την εύθραυστη ισορροπία υπέρ της λαϊκής εξουσίας παίζουν οι ένοπλες λαϊκές πολιτοφυλακές της Ροζάβα [YPG/YPJ]. Η εγγενώς αντιφατική αυτή διαδικασία ανάδυσης μίας δυαδικής εξουσίας στη Ροζάβα περιπλέκεται περαιτέρω από το γεγονός ότι η κοινωνική επανάσταση στην περιοχή περιστοιχίζεται από συντριπτικά ανώτερες εχθρικές δυνάμεις [ISIS, τουρκικό κράτος, συριακό κράτος] και βρίσκεται σε έναν εξωτερικό πόλεμο άνευ ορίων για την επιβίωσή της.

Οι αριστερές αναλύσεις για τον ρόλο της Ροζάβα στην περιοχή αντιμετωπίζουν τα εξής εγγενή στις μαρξιστικές θεωρίες περί ιμπεριαλισμού προβλήματα:

α/ Επειδή εκκινούν από μία κρατικιστική ανάλυση του κοινωνικού γίγνεσθαι, στις θεωρίες του ιμπεριαλισμού το μοριακό υποκείμενο για τη διαμόρφωση των διεθνών συσχετισμών είναι το έθνος-κράτος. Ο λαϊκός παράγοντας σε διεθνές επίπεδο “εκπροσωπείται” μέσω αυτού. Ωστόσο, τα κράτη δεν εκπροσωπούν τις κοινωνίες, στις οποίες κυριαρχούν, καθώς συνιστούν θεσμούς εξουσίας αποσπασμένους από το κοινωνικό σώμα. Καμιά λοιπόν λαϊκή μορφή εξουσίας δεν μπορεί να εκπροσωπηθεί από το κράτος, στα γεωγραφικά όρια του οποίου παλεύει. Ως αποτέλεσμα, ο λαϊκός παράγοντας απουσιάζει εν πολλοίς από τις ιμπεριαλιστικές αναλύσεις για τη διαμόρφωση των διεθνών συσχετισμών. Εξαιτίας αυτής της απουσίας, εγγενούς σε κάθε κρατικιστική πολιτική ανάλυση, οι οπαδοί της ιμπεριαλιστικής

θεωρίας αναζητούν τις μη ιμπεριαλιστικές δυνάμεις σε κρατικούς σχηματισμούς, κάποτε της πρώην ΕΣΣΔ, τώρα του Ιράν και της Ρωσίας. Αντίθετα, μία ανάλυση από τη σκοπιά του κοινωνικού ανταγωνισμού και από τα κάτω αναλύει το διεθνές γίγνεσθαι με βάση τις σχέσεις/δυνάμεις εξουσίας, που το διαμορφώνουν. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, η πολιτική δεν μονοπωλείται από το κράτος, όπως πιστεύουν οι μαρξιστές. Αντίθετα, τα οριζόντια κινήματα δικτυώνονται σε διεθνές επίπεδο. Μία ανάλυση από τη σκοπιά του κοινωνικού ανταγωνισμού και από τα κάτω τοποθετεί εκεί τον λαϊκό παράγοντα, από εκεί αντλεί και διδάγματα για το ποιες είναι οι δικές μας δυνάμεις στον πλανήτη, αυτοί με τους οποίους παλεύουμε ώμο-ώμο.

β/ Επειδή εκκινούν από μία οικονομιστική ανάλυση του κοινωνικού γίγνεσθαι, στις θεωρίες του ιμπεριαλισμού οι αντι-ιμπεριαλιστικές δυνάμεις είναι οι δυνάμεις της εργασίας, όπως εκπροσωπούνται από τα "εργατικά κράτη" [άλλη αντίφαση = ο εργάτης είναι καταπιεζόμενη κατηγορία στη σχέση κεφάλαιο/εργασία, δεν μπορεί να υπάρξει εργατικό κράτος, δηλαδή θεσμική κατάσταση στην οποία ο καταπιεζόμενος (εργάτης) θα είναι ταυτόχρονα και καταπιεστής (εργατικό κράτος)]. Απεμπολούνται έτσι οι δυνάμεις, που ιστορικά σε τελική ανάλυση έδωσαν και δίνουν τη μάχη απέναντι στην επέκταση του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής. Αυτές οι δυνάμεις δεν ήταν οι δυνάμεις της εργασίας, που είναι αποτέλεσμα της καπιταλιστικής αντίφασης και αναπαράγονται εντός της. Είναι οι αντι-αποικιοκρατικές δυνάμεις των ιθαγενικών κινημάτων και των κοινοτήτων των κοινών, που αναπαράγονταν και αναπαράγονται σε σχετική εξωτερικότητα από τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και το κράτος. Με δυο λόγια, η αντίσταση στην επεκτατική φύση του κεφαλαίου, που σε διεθνές επίπεδο αναπαράγει σχέσεις εξάρτησης και κυριαρχίας μεταξύ των λαών, λαμβάνει χώρα από τις κοινωνικές δυνάμεις τις οργανωμένες μέσα από κοινωνικές σχέσεις σε διαλεκτική εξωτερικότητα με το σύμπλεγμα κρατών/κεφαλαίου, οι δυνάμεις δηλαδή, η υπαγωγή των οποίων στον κεφαλαιοκρατικό τρόπο παραγωγής δεν έχει ολοκληρωθεί [ούτε και πρόκειται ποτέ να ολοκληρωθεί].

Επί του συγκεκριμένου. Στη σύγκρουση στη Συρία ποιες είναι οι δυνάμεις, που προωθούν την επέκταση του καπιταλιστικού τρόπου κοινωνικής αναπαραγωγής, τις εξαρτήσεις/σχέσεις κυριαρχίας του, τον πόλεμο; Παραμένοντας στο επιφαινόμενο των κοινωνικών πραγμάτων οι ορθόδοξοι μαρξιστές απαντούν πως τέτοιες δυνάμεις είναι κρατικές οντότητες, που χτίζουν διεθνή συστήματα εξάρτησης/κυριαρχίας πέρα από την επικυριαρχία των ΗΠΑ [Ιράν, Ρωσία, Άσαντ κτλ]. Στην ερώτηση ποια είναι τα διαφοροποιά στοιχεία τέτοιων συστημάτων γεωπολιτικής κυριαρχίας από το σύστημα ηγεμονίας των ΗΠΑ υπάρχουν μόνο ασάφειες. Πιο κριτικοί μαρξιστές ξεχειλώνουν τη θεωρία του ιμπεριαλισμού, ισχυριζόμενοι πως το ιμπεριαλιστικό παιχνίδι κινείται σε μία δυναμική διαλεκτική, όπου δεν υπάρχει απαράλλακτη ιμπεριαλιστική ουσία σε κάποιους παίκτες αλλά αυτοί την αποκτούν ή την απεκδύονται ανάλογα με τους συσχετισμούς δύναμης στη διεθνή σκακιέρα.

Η δική μας απάντηση είναι συγκεκριμένη. Τα κράτη είναι σχηματισμοί εξουσίας αποσπασμένης από τις κοινωνίες τους και δεν τις εκπροσωπούν. Περαιτέρω, τα σύγχρονα κράτη λειτουργούν ως σύμπλεγμα με το κεφάλαιο, αποτελώντας από κοινού μία συνολική δύναμη προώθησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής σε κάθε έκφανση της κοινωνικής ζωής. Περαιτέρω, οι κρατικοί σχηματισμοί αποτελούν μορφές εξουσίας, που είναι συμβατές μεταξύ τους και βρίσκονται σε διαρκή απρόσκοπτη διεπαφή, άσχετα αν βρίσκονται στο κέντρο ή στην περιφέρεια του συστήματος. Συνεπώς, η συγκρότηση ενός σύγχρονου αντικαπιταλιστικού πλέγματος σχέσεων/δυνάμεων εξουσίας σε διεθνές επίπεδο δεν δύναται να προέλθει από δυνάμεις και θεσμούς εξουσίας συμμετρικούς μεταξύ τους και συμπλεγμένους με την καπιταλιστική κοινωνική αναπαραγωγή. Η ιστορία και η σύγχρονη διεθνής συγκυρία αποδεικνύουν, άλλωστε, ότι με το παιχνίδι του "ιμπεριαλισμού" ήταν πλήρως συμβατή η ΕΣΣΔ, όπως και τώρα η Ρωσία, η Κίνα, η Βραζιλία και το Ιράν.

Υπάρχει κάτι έξω από τον "ιμπεριαλισμό" κρατών/κεφαλαίου; Για όσους διακονούν σε μία πολιτική οικονομία της παραγωγής με

κέντρο την αστικο-ϊδεολογικά διαχωρισμένη οικονομία από την πολιτική, τίποτα δεν υπάρχει πέρα από τον καπιταλισμό. Για εμάς, που συγκροτούμε, αντλώντας και από τα εργαλεία της κριτικής πολιτικής οικονομίας, μια αντιεξουσιαστική υλιστική θεωρία περί κοινωνικής αναπαραγωγής με κέντρο ανάλυσης την κοινωνική εξουσία, υπάρχουν ταυτόχρονα και ανταγωνιστικά συστήματα κοινωνικής αναπαραγωγής πέρα από τον καπιταλισμό, τα οποία και συνιστούν το δικό μας κέντρο ανάλυσης. Στο διεθνές επίπεδο, η ανάσχεση της επέκτασης του καπιταλισμού δεν γίνεται τόσο σε κάθετο όσο σε οριζόντιο επίπεδο μέσα από τις κοινότητες αγώνα και κοινωνικής αναπαραγωγής με βάση τα κοινά, που συγκροτούνται σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Αυτά μας μεταφέρουν οι από- και μετα- αποικιοκρατικές επεξεργασίες και η ιθαγενική σκέψη. Στη διεθνή σκακιέρα, τέτοιες μορφές εξουσίας δεν μπορούν να έρθουν σε διεπαφή με το σύμπλεγμα κρατών/κεφαλαίου, γιατί είναι ασύμβατες και ασύμμετρες με το κυρίαρχο σύστημα εξουσίας. Μία τέτοια μορφή εξουσίας είναι οι ομοσπονδιομένες κοινότητες άμεσης δημοκρατίας στη Ροζάβα.

Καταλήγοντας, η εξεγερμένη Ροζάβα είναι ένα κοινωνικό εγχείρημα τεράστιας ακτινοβολίας, τόσο για την περιοχή της Μέσης Ανατολής όσο και για τα ριζοσπαστικά κινήματα όλου του κόσμου. Είναι η τιτάνια προσπάθεια τεράστιων κοινωνικών κομματιών στην περιοχή να αμφισβητήσουν και να επαναδιαπραγματευτούν όλες τις μορφές κυριαρχίας, ξεκινώντας από την πατριαρχία και την πολιτική/οικονομική κυριαρχία και φτάνοντας μέχρι την ανεξαρτησία από κράτη και στρατούς. Όλοι οι [δια]κρατικοί φορείς κοινωνικής εξουσίας, που δραστηριοποιούνται πολιτικά και στρατιωτικά στην περιοχή, από το συριακό και το τουρκικό κράτος μέχρι το Ιράν, τη Ρωσία, τις ΗΠΑ και την ΕΕ, αποτελούν δρώντες στο ίδιο γεωπολιτικό παιχνίδι εξουσίας και απολύτως συμβατές μορφές εξουσίας με την εγγενή τάση επεκτασιμότητας του κεφαλαίου, που προκαλεί τον πόλεμο. Έτσι, οι όποιες θέσεις στον μεταξύ τους ανταγωνισμού, είτε υπέρ είτε εναντίον είτε με ουδέτερη στάση απέναντι στη Ροζάβα, είναι απολύτως εφήμερες και αντικείμενο κυνικού παζαριού για την κατάταξή τους σε καλύτερες γεωπολιτικά

θέσεις. Σήμερα, τα αμερικανικά και ρωσικά αεροπλάνα βομβαρδίζουν θέσεις του ISIS σε συνεννόηση με τις χερσαίες δυνάμεις των μαχητών των YPG/YPJ, ενώ ο κρατικός συριακός στρατός δεν κάνει εκτεταμένες εχθροπραξίες κατά της Ροζάβα. Αύριο, είναι πολύ πιθανό, ανάλογα με τη γεωπολιτική συγκυρία, τα αμερικανικά ή τα ρωσικά αεροπλάνα να βομβαρδίζουν θέσεις των YPG/YPJ σε συνεννόηση με τις χερσαίες δυνάμεις του κρατικού συριακού στρατού, ενώ οι Αμερικανοί ή οι Ρώσοι να παζαρεύουν τη δήθεν υποστήριξή τους στη Ροζάβα με οποιοδήποτε άλλο γεωπολιτικό αντάλλαγμα.

Αντιθέτως, η λαϊκή εξουσία της Ροζάβα αποτελεί μορφή εξουσίας ασύμβατη με τις κρατικές μορφές εξουσίας και, ως εκ τούτου, δυνάμει ανεξέλεγκτη για τα γεωπολιτικά παιχνίδια ολονών. Είναι ο λαϊκός παράγοντας, που οι αποικιοκρατικές δυνάμεις πρώτα επιθυμούν να προσεταιριστούν, αφού αντλεί τη δύναμή του από το γεγονός πως είναι κοινωνικοποιημένος, και κατόπιν είναι έτοιμοι να τον ελέγξουν είτε δια της κρατικοποίησης είτε καταστρέφοντάς τον πολιτικά και στρατιωτικά. Η μόνη λοιπόν περίπτωση η Ροζάβα να λειτουργήσει ως εργαλείο αποικιοκρατίας στην περιοχή, είναι να πάψει να υφίσταται ως αυτό που είναι, δηλαδή ως διαδικασία κοινωνικής επανάστασης, και να μεταβληθεί σε θεσμισμένη εξουσία ομόλογη των λοιπών γεωπολιτικών παικτών, δηλαδή αστικό κράτος. Από την πλευρά μας δεν αναλύουμε τη διεθνή κατάσταση για τη συμμετοχή σε εξουσιαστικά παιχνίδια γεωπολιτικής, αλλά για την αναβάθμιση των θέσεων της κοινωνικής αντιεξουσίας στον διεθνή κοινωνικό ανταγωνισμό. Είμαστε λοιπόν και θα είμαστε στη Μέση Ανατολή με τις δυνάμεις της ελευθερίας, τα αυτόνομα κοινωνικά κινήματα, που παλεύουν για την κοινωνική χειραφέτηση. Δύναμη στη Ροζάβα και στα όπλα της!

Ομιλία του Julian Assange B-FEST 5 | Julian Assange on B-Fest 5

Ο Julian Assange στο 5ο B-Fest | 28/5/2016.
Παρακάτω η ομιλία του με θέμα: **Wikileaks, TTIP & Ψηφιακά Δικαιώματα/ IoT**
Ομιλητής: Julian Assange (Wikileaks, μέσω ζωντανής τηλεδιάσκεψης)
Συντονιστές: Chris Spannos (New Internationalist Mag, teleSUR English), Αντώνης Μπρούμας (περιοδικό Βαβυλωνία)

_____

Julian Assange on B-Fest 5 | Athens | 28/5/2016.
His speech on: **Wikileaks, TTIP & Digital Rights / IoT**
Speaker: Julian Assange (Wikileaks, via live conferencing)
Moderators: Chris Spannos (New Internationalist Mag, teleSUR English), Antonis Broumas (Babylonia magazine)

[vimeo id="168491528"]

Ο Αυτόματος Κόφτης

Νώντας Σκυφτούλης

Δεν είναι μόνο μια θεσμική (εξωκοινοβουλευτική) επιβαλλόμενη τεχνική διαδικασία δημοσιονομικής προσαρμογής αλλά και ένα φαντασιακό που επιβάλλεται από το καθεστώς σαν κοινωνική σχέση, σαν καθολική τροπικότητα και σαν εξήγηση όλων των πολιτικών και κοινωνικών επιλογών. Μπορεί να ξεκίνησε για να περιορίζει την «μπουκιά στο στόμα» αλλά προϋπήρχε και θα

υπάρχει θεσπισμένος πλέον διευρυνόμενος και επεκτεινόμενος σε όλα τα πεδία κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων και θα είναι η ευθύνη, η εξήγηση, η απάντηση για όλα. Τι εννοούμε;

Η κυβερνησιμότητα και η διαχειρισιμότητα ήδη χρόνια τώρα έχουν πάρει τη θέση της πολιτικής εξοστρακίζοντάς την, με αποτέλεσμα να ατονήσει η πολιτική διαφοροποίηση αλλά και η κοινωνική. Αυτός ο σύγχρονος και ιδιότυπος ολοκληρωτισμός δεν σταματά ούτε θα σταματήσει σε έναν γενικό ορισμό της διαχειρισιμότητας ή κυβερνησιμότητας αλλά θα την ενισχύει και θα την οριοθετεί συνεχώς μέχρι εκεί που του επιτρέπει η διάλυση του κοινωνικού ιστού, του συλλογικού αλλά και του ατομικού «είναι» των ανθρώπων. Προς αυτήν την κατεύθυνση ο αυτόματος κόφτης θα κόβει ό,τι βρίσκεται έξω από τον ρυθμό της κυβερνησιμότητας. Το πώς θα γίνεται αυτό, το ποιος θα πατάει το κουμπί για να λειτουργεί ο κόφτης είναι απλό: η κυβέρνηση, δηλαδή η διαχείριση.

Η κυβέρνηση της Αριστεράς σε τόσο λίγο μικρό διάστημα και με την κοινοτοπία «*τώρα είμαστε κυβέρνηση, δεν είμαστε το 4,6%*» -αντί να σημαίνει το αντίθετο- πάτησε το κουμπί του αυτόματου κόφτη στα κάτωθι:

Πρώτον. Διέλυσε τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. μετατρέποντας τον σε όχημα πρωθυπουργοποίησης του Τσίπρα και εγκαθίδρυσης του προνομιακού κύκλου του. Γι'αυτό πρώτα συνέτριψε όλα τα νοήματα τα οποία έστω και σε επίπεδο παριστάνειν κινητοποιούσαν και έδιναν περιεχόμενο πολιτικό και προοπτική κινηματική στα μέλη και στα στελέχη του. Είναι γνωστό τοις πάσι ότι κανένας βουλευτής, στέλεχος ή επίσημος φορέας δεν καταδίκαζε τη βία του δρόμου και μάλιστα με ντιρεκτίβα από πάνω (είχαν φτάσει τόσο ψηλά!). Αυτό εξηγείται λόγω συμμετοχής έστω τυπικής και συναισθηματικής και στον Δεκέμβρη του 2008 αλλά και στις Σκουριές και σε άλλες κινηματικές διαδικασίες που πολλοί νέοι του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. πίστευαν πραγματικά. Εδώ οι διαψεύσεις είναι αλλεπάλληλες. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες οργανωτικά στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. είναι αλήθεια ότι είχαν επωμιστεί περισσότερες προσδοκίες και από τον «κοινωνικό» ΣΥ.ΡΙΖ.Α. αλλά και από τους

συμπαθούντες αφού και ενάντια στο μνημόνιο ήταν αλλά και φορτώθηκαν με επιπλέον νοήματα ρήξης στη διαδικασία του δημοψηφίσματος.

Συνέπεια η οργανωτική διάλυση η οποία είναι οριστική. Δεν υπάρχει η παρελθούσα πολυτέλεια του Ανδρέα να διαγράφει τα 2/3 των μελών και την επόμενη να συμπληρώνονται. Και τούτο διότι η εξατομίκευση και η διάλυση του κοινωνικού δεσμού δεν επιτρέπει την οργανωτική αναπαραγωγή του συλλογικού με τους ρυθμούς που απαιτούνται. Ναι μεν ο ΣΥ.PIZ.A. δεν διακρινόταν για τις οργανωτικές του δυνατότητες αλλά από το 2012 και μετά υπήρξε μια αθρόα εγγραφή μελών τα οποία νέα μέλη δεν έρχονταν να εμπλουτίσουν, να συμμετάσχουν ή να συνδιαμορφώσουν, αλλά πήγαιναν για να είναι μέσα σε αυτό το ελπιδοφόρο που έρχεται στην καλύτερη περίπτωση ή για ωμή ιδιοτέλεια στη χειρότερη. Και στις δύο περιπτώσεις για να επωφεληθούν και όχι για να σηκώσουν βάρος. Αυτός είναι ο λόγος που δεν υπάρχουν ούτε θα υπάρξουν νέα στελέχη. Με τον Βούτση και τον Παπαδημούλη θα τη βγάλουν. Άντε και με τον Φίλη. Αυτός ο όγκος των νέων μελών είναι ένας άδειος τενεκές όπως αυτός ο καημένος διορισμένος πρόεδρος της νεολαίας ΣΥ.PIZ.A. Εδώ ο αυτόματος κόφτης της αριστερής κυβέρνησης έκοψε και τον βήχα των εναπομεινάντων συριζαίων οι οποίοι είναι και αυτοί σε κατάσταση αναμονής στην έξοδο.

Δεύτερον. Εξαιρεί την «κοινωνία των πολιτών». Όσο διευρύνεται η ελευθερία της Κοινωνίας τόσο περιορίζεται η ελευθερία του Κράτους. Αυτός είναι ένας κοινωνικός νόμος ο οποίος είναι γνωστός εκατέρωθεν. Καμιά κοινωνία ποτέ και πουθενά δεν υπάρχει σε κατάσταση σιγής νεκροταφείου επειδή συμφώνησε σε ένα γενικό Σύνταγμα. Μα μπορεί να ισχυριστεί κάποιος διερωτώμενος: δεν μπορεί η ίδια η κοινωνία να αυτοπεριοριστεί, να αυτοελεγχθεί, να εναρμονιστεί πλήρως με αυτή την ολοκληρωτική συνθήκη της κυβερνησιμότητας και διαχειρισιμότητας; Όχι, απόλυτη αλλοτρίωση δεν μπορεί να υπάρξει και κοινωνία χωρίς «κοινωνία των πολιτών» δεν μπορεί να υπάρξει και αυτός ταυτόχρονα είναι ο λόγος ύπαρξης της βίας

του κράτους. Και να διευκρινίσουμε ότι δεν μιλάμε για ιδεολογικό ολοκληρωτισμό της δεκαετίας του ‘30.

Ως «κοινωνία των πολιτών» εννοούμε την ενεργούσα κοινωνία η οποία λειτουργεί στα όρια του νόμου διευρύνοντας τον χώρο αναπνοής της και όσο η συμμετοχική διαδικασία διευρύνεται τόσο διευρύνεται και η παραβατικότητα. Χωρίς μεσάζοντες, κοινωνικά ιατρεία, καταλήψεις αστικών αγρών (Ελληνικό, πάρκο Τρίτση), αυτοδιαχειριζόμενα εγχειρήματα εργαζομένων (BIO.ME.), καταλήψεις αντιεξουσιαστικές-αμεσοδημοκρατικές στέγης προσφύγων, αριστερές παραταξιακές (Δημοτική Αγορά Κυψέλης), κοκ. είναι παραδείγματα παραβατικότητας της «κοινωνίας των πολιτών». Ανάλογα με τους συσχετισμούς το κράτος παρεμβαίνει ή όχι προκειμένου να τα καταστείλει ή να τα ενσωματώσει. Η κυβέρνηση ΣΥ.PIZ.A. επέλεξε το δεύτερο. Είναι μια οποιαδήποτε κυβέρνηση; Όχι, γιατί στον ΣΥ.PIZ.A. μέχρι και πριν ένα χρόνο και ο ίδιος ο πρωθυπουργός ήθελε να φαίνεται ότι πρωτοστατούσε για τους ελεύθερους χώρους και ιδιαίτερα για το Ελληνικό. Όμως εις μάτην. Η κατάληψη της Νίκης στη Θεσσαλονίκη πέρασε από όλες τις κυβερνήσεις και αμιγούς δεξιάς και συγκυβερνήσεις διάφορες με τις ίδιες πιέσεις. Όμως ήταν ο ΣΥ.PIZ.A. που πάτησε και εδώ το κουμπί του αυτόματου κόφτη.

Τρίτον. Φρενάρει την ριζοσπαστικοποίηση. Συντηρητικοποίηση είναι για τη διαχείριση του υπάρχοντος, ριζοσπαστικοποίηση είναι για την αλλαγή του υπάρχοντος (ας βολευτούμε με αυτούς τους απλούς ορισμούς). “Σε συνθήκες δημοκρατίας, ο σεβασμός στους νόμους και στο Σύνταγμα δεν μπορεί να αντιβαίνει στις αξίες της Αριστεράς”. Αυτό το αφιερώνει ο ΣΥ.PIZ.A. στους παλιούς που είχαν υποστεί τον 509 και επέμεναν να φτιάχνουν παράνομες οργανώσεις, τον 330 και επέμεναν να φτιάχνουν συνδικάτα, και σε τόσους ανθρώπους που αγωνίζονταν ενάντια στους κρατικούς νόμους της ριζοσπαστικής Δεξιάς (ΕΡΕ) τότε. Τώρα η ριζοσπαστική Αριστερά μας εγκαλεί. Η επίκληση είναι ίδια. Νόμος και τάξη. Όταν λέμε ίδια εννοούμε πολύ ίδια. Εδώ δεν αναφερόμαστε στην κοινοτοπία της νομιμότητας που έχει ή προσδίδει η εξουσία αλλά στη διάλυση του πνεύματος της

ριζοσπαστικοποίησης και στην επαναφορά της τάξης. Ο λόγος που γράφτηκε στην Αυγή η παραπάνω ατάκα των εισαγωγικών ήταν για να απαντήσει στις εκκενώσεις των καταλήψεων της Θεσσαλονίκης. Αλλά είναι μόνο γι'αυτό ή μήπως πρόκειται για τη δικαιολόγηση ενός νέου ανθρωπολογικού αριστερού, τύπου Δρίτσα ο οποίος πρωτοστατούσε στο λιμάνι της αγωνίας και τα'χει πρήξει σε όλους τους Πειραιώτες (ακόμα και στη Γένοβα ήρθε για να γίνει υπουργός) και είναι ο ίδιος που πουλάει το λιμάνι λόγω κόφτη.

Η ριζοσπαστικοποίηση βέβαια είναι κοινωνικό ζήτημα δεν είναι κυβερνητικό. Μπορεί όμως μια κυβέρνηση να αποθαρρύνει την ριζοσπαστικοποίηση. Ο ΣΥ.PIZ.Α. παρόλες τις προσπάθειες θα μπορέσει τελικά να αποθαρρύνει την κοινωνική ριζοσπαστικοποίηση;

Αυτή τη στιγμή σε πολύ μικρό διάστημα ο ΣΥ.PIZ.Α. έχει επιβάλλει το αριστερό δόγμα του σοκ για την επαναθεμελίωση του καπιταλισμού. Οι αριστεροί όλων των αποχρώσεων βρίσκονται σε κατάσταση σοκ και οι εξηγήσεις που δίνουν περιορίζονται από τα φαντασιακά που γνώριζαν και δεν βρίσκουν πολιτικές λύσεις του γόρδιου δεσμού τους. Φυσικά, η προοπτική δεν έχει κλείσει στην Ελλάδα όσες προσπάθειες κι αν κάνει ο ΣΥ.PIZ.Α. ο οποίος δεν θα μακροημερεύσει και ούτε δυνατότητες έχει. Ο φόβος που έχει κυκλώσει την κυβέρνηση δεν παράγει δυνατότητα αλλά υποταγή. Υποκείμενα ανεξέλεγκτα περιμένουν στη γωνία τροφοδοτούμενα από τη διάλυση των πολιτικών και κοινωνικών αξιών. Το πολιτικό σχέδιο των νέων επαναστάσεων από τον στοχασμό πρέπει να έρθει στο προσκήνιο. Ούτε η Αριστερά ούτε η Δεξιά μπορούν να αντιστρέψουν αυτή την απροβλεψιμότητα της νέας ριζοσπαστικής υποκειμενικότητας.

Οι αποκλεισμένοι στο Μαξίμου ας πατούν κάθε τόσο το κουμπί του αυτόματου κόφτη. Αυτό τελικά είναι το κουμπί τους.

Υ.Γ. Η «κοινωνία των πολιτών» είτε από τον Γκράμσι είτε από την καθεστωτική φιλολογία προϋποθέτει εξουσία η οποία κατοχυρώνει τον «πολίτη» και γι'αυτό δεν μας είναι οικεία γλώσσα. Εδώ στο κείμενο χρησιμοποιείται και για αυτούς που

αισθάνονται ότι η εξουσία είναι υποχρεωμένη να τους σέβεται ως πολίτες.

Ο… Μαλάκας

Νίκος Κουφόπουλος

Περί βλακείας μίλησα, σε άρθρο μου τις προάλλες.
Του βλάκα είπαμε, ανίκητες είναι οι βλακείες και μεγάλες
Όμως κι ένα άλλο άτομο, καθόλου δεν είναι της πλάκας:
Φίλοι, ελάτε να γνωρίσουμε, ποιος είναι ο… Μαλάκας.
Και η… Μαλάκω βέβαια. Διακρίσεις εγώ δεν κάνω.
Την ισοτητα θα υπερασπιζομαι εως οτου να πεθανω.
Στην κυριολεξια της η λεξη προσδιοριζει
τον τυπο ή την τυπισσα, που τον εαυτό του/της, αυνανιζει.

(Θα πειτε ισως οτι η εκφραση είναι λανθασμενη.
Ενταξει. Το εχω υποψιν μου. Μα η ωρα είναι περασμενη.
Παντα οποιος αυνανιζεται τον εαυτο του… μαλακιζει.
Το ρημα είναι μέσο. Η ενεργεια σε αυτόν γυριζει.
Η λεξη λοιπον αυνανιζει σαφως και είναι λαθος.
Τα ξερει αυτά ο ποιητης, μα βλεπετε, το παθος
να βγει η ριμα και ισως και η θερινη ραστώνη,
δεν είναι ό,τι καλύτερο, μα εχουν το τιμονι.)

Για τον Αυναν, μοναχοι σας, ψαξτε. Πολλα θα βρειτε.
Τυπακι ηταν περιεργο, και θα με θυμηθείτε.

Προτεινω ανεπιφυλακτα, ένα ωραιο βιβλιο:
«Οι κατά μόνας ηδόνες». Βρισκω αρκετα γελοιο,
οσους από μια ανοητη, βλακώδη σεμνοτυφια,
αρνουνται να διαβασουν ενδιαφεροντα και… χρησιμα βιβλια.
Ο Λάκερ Τόμας είναι ο συγγραφεας. Εργο σπουδαιο.
Και της Ρικακη η ομώνυμη ταινια. Νομιζω όχι τελευταιο

εργο της. Ισως λιγάκι πιο παλιο. Μα ωραιο.
(Ειδατε; Τριστιχο ομοιοκαταληκτο. Ηταν τυχαιο.)
Και φυσικα του Λεωνίδα Χρηστάκη το εξαντλημενο βιβλιο:
«Εάν δεν εισαι μαλακας, εισαι πολύ μαλακας». Καθολου αστειο.

Σαν λεξη, η πιο διασημη, παγκοσμια. Την ξερουν ολοι.
Κινεζοι, Αμερικανοι, Ευρωπαίοι και Μογγόλοι.
Στα αρχαια σημαινει και μαλθακός, μα και κατοχος… καρτερίας..
Φιλοκαλοῦμεν τε γὰρ μετ’ εὐτελείας
καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας,
θα γραψει ο Θουκυδίδης στον Επιταφιο του Περικλη.
Ηρεμη θαλασσα, η malacia, σημαινει στην Λατινικη.
Ελπιζω να μην με προδωσαν οι γνωσεις μου και λαθος
να μη μου βρείτε αγαπητοι. Παρα μονο το παθος.
Που όμως κι αυτό πολύ συχνα οδηγει καποιον σε λαθη.
Μα εσεις ξερετε, οι ποιητες, πως αγαπουν τα παθη.

Ελατε λιγο πιο κοντα. Να, δειτε ένα μαλακα.
Ο αρχηγος είναι αυτος. Τον λενε… αρχιμαλακα.
Ο διπλανος του, τι να πω. Τον λεν… χαζομαλακα.
Ο δυστυχης, είναι χαζος με… ολιγον από μαλακα.
Ο άλλος διπλα, επωνυμος: Είναι ο… γνωστος μαλακας.
Ποιο διπλα ο… προβλεψιμος: Ο αιωνιος μαλακας.

Ο εκνευριστικος. Του λες: Άει γαμησου ρε μαλακα.
Όπως στον αργοκινητο: Κουνησου ρε μαλακα.
Ο αγαπητός: Μαλακα μου. Ο άξιος: Μπραβο μαλακα.
Ο φαφλατάς: Καλα μιλαμε για πολύ χοντρομαλακα.
Στον καλο λες ευγενικα: Καλως τον τον μαλακα.
Για… τον νόστιμο-τι τρυφερο: Φατε έναν μαλακα.

Στο Κολωνακι σε έναν τοιχο το παρακατω ειδα.
Ηταν Δεκεμβρης του ’08, μετα την «καταιγιδα».
Ένα ωραιο συνθημα, θυμαμαι ηταν πρωι.
Το παραθετω. Τωρα πια είναι γνωστο πολυ:
«Ησουνα που ησουνα μαλακας μια ζωη,
τωρα πηγες κι εγινε μαλακας με στολη».

Σε όλα τα Ιονια νησια, μα και στης Αχαΐας τη γη,
Μινάρα θα ακούσετε, ο ντοπιος να τον αποκαλεί.
Στη θάσο τον λενε Γαβανά. Από πού βγαινει δεν γνωρίζω.
Στο Μεσολόγγι Κλαμπάνα. Καμπάνα εδώ… μυριζω,
που ολο χτυπαει… δυνατα. Αρα υπαρχει πάθος και πόθος.
Στην Κρητη απλα τα πραγματα. Αποκαλείται: Γρόθος.
Ψωλοκοπάνα θα τον πουν στον Πυργο της Ηλειας.
Επισης Ψωλοκόπανο, στα περιξ της Μεσσηνιας.
Χλιάρας στα Τρικαλα, Τορόλας στην Κορνθια,
Τσούκας στη Λαρισσα, Τσουκάλας στην Ημαθια.

Τωρα θα μου επιτρεψετε, για ακομα μια φορα,
μια ιστορια να σας πω, που είναι λιγο παλια.
Μα ειπαμε, αν εχει ενδιαφερον μια ιστορια,
το πότε συνεβη, δεν εχει τοσο μεγαλη σημασια.
Κι αν καποιος από εσας χρειαστει βοηθεια, μην διστασει,
στον ποιητη να αποταθεί. Τα ταμπου εχουν πια σπασει.
Στην κατά μονας ηδονη, εχω εμβαθύνει. Δεν κανω πλακα.
Ω φιλοι, σας παρακαλω. Ντροπη σας. Σας μοιαζω με…;

Μια ωραία συνουσία

Ω, τι υπέροχη εκείνη η συνουσία…
θαρρείς και η φύση ετοίμαζε ιεροτελεστία.
Το τι ακολούθησε θαρρώ δεν έχει σημασία,
ή αν υπέστην άγρια μετά ψυχρολουσία.
Να σας τα πολυλογώ και χάνεται η ουσία,
τελείωσε η βόλτα μας σε διάφορα μουσεία
με μια ωραία κοπελιά. Όνειρο. Φαντασία.
Σεμνή και λάγνα ωσάν στο ωμέγα η δασεία,
που σε ελκύει τρυφερά προς την ακολασία.
Σχέση καμιά με την ψυχρή, αυτάρεσκη οξεία,
που επαίρεται σαν πρόεδρος σε κάποια γερουσία.
Δεν χρειάστηκε, δεν έγινε κάποια προεργασία.
Ούτε καν επιστράτευσα την σπάνια μου γοητεία.
Του λαξεμένου μου κορμιού την άγρια εξουσία.
Ούτε με πλάνη έφτιαξα κάποια μυθοπλασία.

Ένα μονάχα θα σας πω που είναι η πεμπτουσία:
Ήμουν ο άρτος σε ιερή, μεγάλη αρτοκλασία.
Το τι έγινε αφήστε το. Μια κωδωνοκρουσία.
Χίλιες τρομπέτες και βιολιά. Και στη διαδικασία:
στη θάλασσά της κάναμε ώρες κωπηλασία.
Σε άγρια βουνά απάτητα, εμείς… ποδηλασία.
Και των κορμιών μας τους χυμούς, ω τι λεηλασία,
γευόμαστε ασταμάτητα. Πέσαμε σε αφασία,
γιατί τρεις μέρες κράτησε αυτή η σφυρηλασία.
Καθόλου δεν χρειαστήκαμε, γραμμάριο από ουσία.

Α, ξέχασα να σας το πω: Την έλεγαν Τασία.
Όνομα ίσως ταπεινό. Και ήταν απ’ τη Λαμία.
Μου είπε, μα προσπέρασα, δεν έδωσα σημασία,
πως σχέση είχε ιδιαίτερη με την αστυνομία.
Εγώ τότε ως τα μπούνια ήμουνα μες στην παρανομία.
Γιατί ακριβώς, αφήστε το. Κάποια παλιά αμαρτία.
Δεν ξέρω αν με κάρφωσε, με πιασαν χωρίς βία.
Διάλεξα εγώ και το κελί. Πήρα το δεκατρία.
Σαν έφυγε απ’ τη φυλακή, με φίλησε. Κυρία.
Πολλές φορές την σκέφτομαι, και παίζω μαλακία.

Υ.Γ. Εδώ Ελεύθερα Εξάρχεια…

nikos1789@gmail.com

Θεσμίζοντας την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία

Αντώνης Μπρούμας

Στις 14 Ιουλίου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας για την κοινωνική και αλληλέγγυα

οικονομία (ΚΑΟ). Ρητός σκοπός του σ/ν είναι η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους φορείς της ΚΑΟ. Το συγκεκριμένο σ/ν αποτελεί μέρος του «παράλληλου προγράμματος» της κυβέρνησης και διακηρυγμένο πυλώνα της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ ήδη από την εποχή του πολύπαθου «προγράμματος της θεσσαλονίκης». Είχε προηγηθεί ο Ν. 4019/2011 της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ, με τον οποίο είχαν τεθεί οι βάσεις της εγχώριας κρατικής ρύθμισης του κοινωνικού τομέα της οικονομίας.

Το υπό διαβούλευση σ/ν της κυβέρνησης κάνει ορισμένα δειλά βήματα μπροστά σε σχέση με τον υφιστάμενο Ν. 4019/2011. Ταυτόχρονα όμως προωθεί επιμέρους σκοπούς ξένους προς τα συμφέροντα της ΚΑΟ, που αυξάνουν τις εξαρτήσεις από το κράτος και παγιώνουν την παραπληρωματικότητα της ΚΑΟ σε σχέση με την αγορά. Πιο συγκεκριμένα, το σ/ν εισάγει κατάλληλα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό των φορέων της ΚΑΟ, όπως την απόλυτη ισότητα στη λήψη των αποφάσεων, τη δίκαιη κατανομή των αμοιβών και την περιορισμένη διανομή του πλεονάσματος της παραγωγής.

Ωστόσο, δεν βαθαίνει την δημοκρατία και τον δημοκρατικό έλεγχο στο εσωτερικό των φορέων της ΚΑΟ σε σχέση με τον Ν. 4019/2011. Τέτοιο βάθεμα θα ήταν δυνατό με την πρόβλεψη της δυνατότητας για την ύπαρξη θεσμών ανακλητότητας, μομφής και εναλλαξιμότητας στα όργανα της διοίκησης, για την ανάκληση αποφάσεων της διοίκησης από τη Γενική Συνέλευση, για τη συχνότερη από δύο έτη εναλλαγή προσώπων στη διοίκηση, για την οικονομική και διοικητική διαφάνεια καθώς και για συγκεκριμένα δικαιώματα της μειοψηφίας των συνεταίρων. Το πιο σημαντικό, επιτρέπει κόντρα στις καλύτερες παραδόσεις του συνεταιριστικού κινήματος, όπως άλλωστε και ο Ν. 4019/2011, την πρόσληψη από φορείς ΚΑΟ εργαζομένων, μη-μελών του συνεταιρισμού και επομένως διαιωνίζει τον εύλογο φόβο νόθευσης της δημοκρατίας του θεσμού και χρήσης του ως οχήματος εμπορευματικοποίησης της εργασίας και δολώματος για την ιδιωτικοποίηση κρατικά παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επίσης, το σ/ν δεν προβαίνει σε ποσοτικοποίηση της δίκαιης κατανομής των αμοιβών με κίνδυνο η πρόβλεψη αυτή να αποτελέσει

απλό ευχολόγιο. Τέτοια ποσοτικοποίηση θα ήταν η απαγόρευση σε φορείς της ΚΑΟ μίας διαφοράς ανώτατων/κατώτατων απολαβών οποιουδήποτε είδους, η οποία θα ξεπερνούσε τους τρείς βασικούς μισθούς. Τέλος, το σ/ν δεν απαγορεύει την διανομή του πλεονάσματος, ακολουθώντας έτσι την συντηρητική λογική μέσα στο συνεταιριστικό κίνημα ότι οι συνεταιρισμένοι παραγωγοί είναι και εξατομικευμένοι ιδιοκτήτες του συνεταιρισμού. Μία εναλλακτική ριζοσπαστική λογική δεν λογίζει τους συνεταιριστές ως μικρο-ιδιοκτήτες αλλά ως συνεταιρισμένους παραγωγούς για το γενικότερο κοινωνικό όφελος. Η μη διανομή του πλεονάσματος συγκροτεί τον συνεταιρισμό με όρους κοινής, όχι ατομικής ή κρατικής, ιδιοκτησίας και σωρεύει το πλεόνασμα ως αναγκαίο παραγωγικό κεφάλαιο για την διαρκή επιδίωξη της κοινωνικής ωφέλειας.

Εντούτοις, το σ/ν κατατρύχεται από σοβαρά προβλήματα ως προς την γενική του κατεύθυνση. Έτσι, ναι μεν διευρύνει το παραγωγικό πεδίο της ΚΑΟ σε σχέση με τον Ν. 4019/2011, εισάγοντας τις πρόσθετες δυνατότητες παραγωγικής δραστηριότητας στους τομείς της συλλογικής ωφέλειας των συνεταιρισμένων εργαζομένων, των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος, της κοινωνικής καινοτομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης. Ωστόσο, με τον τρόπο αυτόν καταδικάζει την ΚΑΟ στα οριοθετημένα αυτά πεδία παραγωγικής δραστηριότητας και, συνεπώς, σε σχέση παραπληρωματικότητας με την ιδιωτική οικονομία της αγοράς, που απλώνεται σε όλο το φάσμα της κοινωνικής αναπαραγωγής. Το πιο σημαντικό, αποκλείει την γενικευμένη επέκταση της ΚΑΟ στη βασισμένη στα κοινά παραγωγή. Αποθαρρύνει έτσι τη σύμπραξη των κοινοτήτων των κοινών με τους φορείς της ΚΑΟ και την ενίσχυση αμφότερων των δύο αυτών μορφών κοινωνικής παραγωγής. Μία σύμπραξη, που μπορεί να λάβει εκρηκτικές διαστάσεις, αν οι φορείς της ΚΑΟ αναπτύσσονται στα πεδία οριοθέτησης των κοινοτήτων των κοινών, όπου είναι αναγκαία η ένταση εργασίας και όπου η κυριαρχία του αγοραίου συστήματος ροής αξίας πάνω στη σφαίρα των κοινών καθιστά δυσχερή την ανάπτυξη οικονομιών δώρου.

Επιπλέον, όπως έχει δείξει η εμπειρία της Βενεζουέλας, οι πιο επιτυχημένες συνεταιριστικές μορφές του 21ου αιώνα είναι οι κοινοτικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, που διαχειρίζονται τοπικούς πόρους και ανάγκες και όπου συμμετέχει και η τοπική κοινωνία. Τέτοιοι συνεταιρισμοί αντλούν την δύναμή τους από το ρίζωμα στην τοπική κοινότητα και από την ενδυνάμωση ενός κοινοτικού συνταγματισμού, που καταργεί στην πράξη τους ψευδεπίγραφους διαχωρισμούς μεταξύ πολιτικής και οικονομίας του αστικού τρόπου σκέψης. Η προοπτική αυτή θα μπορούσε να βρει την αντανάκλασή της στον νόμο μέσα από την πρόβλεψη μίας νέας μορφής κοινοτικού συνεταιρισμού για την παραγωγή κοινοτικών προϊόντων/υπηρεσιών γενικότερου ενδιαφέροντος με την συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και με δυνατότητα παραχώρησης χρήσης τοπικών πόρων από το κράτος υπό όρους βιωσιμότητας.

Εν γένει, από το σ/ν λείπει η πνοή μιας γενικής κατεύθυνσης για τη σύσταση του κοινωνικού τομέα της οικονομίας, ενός τομέα που οριοθετείται από τον τομέα της ιδιωτικής οικονομίας της αγοράς. Αντίθετα, διαπνέεται από τη λογική, που επικρατεί και στην ΕΕ, με βάση την οποία ΚΑΟ και ιδιωτική οικονομία ταυτίζονται με την ΚΑΟ να συνιστά στην ουσία κομμάτι της ιδιωτικής οικονομίας της αγοράς. Η ταύτιση ΚΑΟ και κερδοσκοπικών επιχειρήσεων, που προβλέπεται σε πολλά σημεία του σ/ν, όπως και στον υφιστάμενο Ν. 4019/2011, αποτελεί άδικη εξίσωση της μεταχείρισης άνισων καταστάσεων. Στηρίζεται δηλαδή στη λανθασμένη αντίληψη ότι οι φορείς της ΚΑΟ παράγουν και διανέμουν μόνο εμπορεύματα και κεφάλαιο και όχι εναλλακτικές αξίες αλληλεγγύης, συνεργασίας, μοιράσματος, συλλογικότητας, που είναι εξίσου ή και περισσότερο κοινωνικά ωφέλιμες, εντούτοις όμως «αόρατες» για το κυρίαρχο σύστημα ροής αξίας. Και στην εξίσου λανθασμένη αντίληψη πως οι φορείς ΚΑΟ μπορούν να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις τις κερδοσκοπικές επιχειρήσεις στην αγορά. Εκτός των ρυθμιστικών αδικιών της τυπικής ισότητας ουσιαστικά άνισων καταστάσεων μία προσέγγιση ομαδοποίησης της ΚΑΟ με την ιδιωτική οικονομία της αγοράς έχει την πρόσθετη επίπτωση ότι συμπεριλαμβάνει την ΚΑΟ στο πεδίο

εφαρμογής του δικαίου απαγόρευσης κρατικών ενισχύσεων, του βασικού οχήματος της ΕΕ για την εμπορευματικοποίηση τομέων της παραγωγής, και επί της ουσίας απαγορεύει την ευνοϊκή ρύθμιση των φορέων ΚΑΟ έναντι των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων. Έτσι, τέτοιου τύπου ιδεολογικές συλλήψεις γύρω από τη ρύθμιση της ΚΑΟ καταδικάζουν μέσω της κρατικής επιβολής την τελευταία σε παραπληρωματικό μαξιλαράκι απορρόφησης των αρνητικών εξωτερικοτήτων της ιδιωτικής οικονομίας της αγοράς. Και πάντως σαμποτάρουν τον εκπεφρασμένο σκοπό του σ/ν για τη δημιουργία ενός «ευνοϊκού περιβάλλοντος» για τους φορείς της ΚΑΟ.

Τέλος, το σ/ν επιβαρύνει σημαντικά τα διαχειριστικά κόστη για τη σύσταση και λειτουργία των φορέων ΚΑΟ την ίδια στιγμή που με αλλεπάλληλες νομοθετικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών η σύσταση και λειτουργία των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων έχει υπεραπλουστευτεί. Υπάγοντας δε στο ΓΕΜΗ τις ΚΟΙΝΣΕΠ τους επιβάλλει ένα πρόσθετο ετήσιο κόστος της τάξης των περίπου 150€. Αυτό όμως που θέτει σε κίνδυνο ολόκληρο το εγχείρημα της ΚΑΟ στην Ελλάδα είναι η απονομή στο μητρώο κοινωνικής οικονομίας εξουσιών ελέγχου της σκοπιμότητας των δραστηριοτήτων των φορέων ΚΑΟ. Με τις σχετικές διατάξεις του σ/ν το μητρώο κοινωνικής οικονομίας αποκτά τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζει για το αν η καθημερινή δραστηριότητα των φορέων ΚΑΟ καλύπτει τους όρους υπαγωγής σε αόριστες νομικές έννοιες, όπως η κοινωνική ωφέλεια, η κοινωνική καινοτομία και η βιώσιμη ανάπτυξη. Στην πράξη ο έλεγχος σκοπιμότητας του μητρώο πάνω στους φορείς ΚΑΟ αυξάνει σε επικίνδυνο βαθμό την εξάρτηση από τη βούληση του κράτους, ενώ καθιστά τους φορείς ΚΑΟ έρμαια στις εκάστοτε δυνάμεις που επικρατούν στην κρατική γραφειοκρατία. Τέτοιος βαθμός εξάρτησης και ελέγχου σκοπιμότητας δεν υφίσταται για καμία άλλη νομική μορφή, κερδοσκοπική ή μη, και δημιουργεί σοβαρή αβεβαιότητα για τους ανθρώπους που επιθυμούν να βιοποριστούν ή ήδη βιοπορίζονται μέσα από δομές κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

Η άλλη όψη των Ολυμπιακών Αγώνων

Γιώργος Κτενάς

Αν οι συνολοταυτιστικές και αυτοαναφορικές κοινωνίες που ζούμε μπορούσαν να αλλάξουν με την έκδοση ενός ανατρεπτικού και αποκαλυπτικού βιβλίου, περιοδικού ή εφημερίδας, αυτός ο κόσμος σίγουρα θα ήταν διαφορετικός. Οι αποκαλυπτικές δημοσιεύσεις είναι το μεγάλο όπλο των από κάτω, μία μορφή εκδίκησης της γυφτιάς, αλλά από μόνες τους δεν αρκούν για να αλλάξει κάτι: Ο κοινωνικός μετασχηματισμός και η ανάδυση της λαϊκής συνειδητότητας, απέναντι στην ετερονομία και το καθεστώς εξαίρεσης, δεν θα πέσουν από τον ουρανό. Χρειάζεται ο άνθρωπος να ενημερωθεί σωστά, ως πολιτικό υποκείμενο, αλλά πρέπει να πάρει και την απόφαση να ανατρέψει τον κόσμο γύρω του.

Ας κάνουμε εδώ ένα μικρό πείραμα: Θα δημοσιεύσουμε κάποια στοιχεία που από μόνα τους δεν μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο. Μπορούν όμως να αλλάξουν τους ανθρώπους που θα τα διαβάσουν, να τους ενεργοποίησουν και εκείνοι με τη σειρά τους να αλλάξουν την κοινωνία που τους φιλοξενεί. Κάποια στοιχεία που αφορούν την τρέχουσα διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων:

– Τα τελευταία χρόνια οι θάνατοι των πολιτών από τις εφόδους της αστυνομίας, με πρόσχημα τις καθαρές πόλεις από τα ναρκωτικά (αρχικά λόγω του Μουντιάλ 2014 και στη συνέχεια λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων), έχουν ξεπεράσει τους 8.000.

– Προκειμένου να βρεθούν χρήματα για τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό των έργων που αφορούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, το κράτος χρωστάει δεδουλευμένα μηνών στους δημοσίους υπαλλήλους (το 70% των καθηγητών της χώρας απεργεί από τον περασμένο Μάρτη).

– Χάθηκαν πάνω από 1 εκ. θέσεις εργασίας το 2015, λόγω της συρρίκνωσης κατά 4% της οικονομίας, παρά το παραπλανητικό αφήγημα που ήθελε τους Ολυμπιακούς Αγώνες να φέρνουν οικονομική άνθηση στη χώρα.

– Υπήρξαν καταγγελίες για εξαντλητικά ωράρια εργασίας, σε κατασκευές που αφορούσαν τους Αγώνες, καθώς σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούσαν τις 12-14 ώρες ημερησίως.

– Άρση στοιχειωδών κανόνων ασφαλείας, που είχαν ως αποτέλεσμα πολλά θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα.

– Καταγγελίες για εντελώς ακατάλληλες συνθήκες εργασίας, σε θερμοκρασίες μόνιμου καύσωνα.

Πρόκειται για καθημερινούς εφιάλτες, μικρά ολοκαυτώματα, που θα μπορούσαν να μας συσπειρώσουν απέναντι στο αρπακτικό κεφάλαιο. Η εξουσία έχει τον τρόπο και την πείρα να κλείσει το μάτι σε αυτό που εύστοχα η Σούζαν Στρέιντζ έχει χαρακτηρίσει ως καπιταλισμό του καζίνο. Και είναι ιστορικά και κοινωνικά τεκμηριωμένη η αμφίδρομη σχέση εξουσίας – κράτους, δηλαδή της προνομιούχου ελίτ που έχει συστηματοποιήσει εξουσία πάνω στο μεγαλύτερος μέρος του πληθυσμού. Με τη βία σταθερό σύμμαχο, άρα τους δρόμους γεμάτους περίστροφα και αρματωμένους κρανιοφόρους.

Στη Βραζιλία σήμερα έχει δημιουργηθεί, μία ακόμα φορά, καθεστώς έκτακτης ανάγκης. Με την αστυνομία να βρίσκεται, μαζικά, ξανά στους δρόμους. Αλλά σε μία χώρα που η διαφθορά βασιλεύει σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής και συνδυαστικά με την απάτη αποτελούν τη βαριά βιομηχανία της (μαζί με το ποδόσφαιρο και την πορνεία), είναι δυνατόν το δίπολο εξουσίας – κράτους να μη σχετίζεται μαζί της; Κι εδώ να θυμηθούμε την αρχή της Χάνα Άρεντ: *Δύναμη υπάρχει όταν όλοι βρισκόμαστε εναντίον ενός*. Μπορούμε όλοι μαζί, σε ένα κίνημα με παγκόσμια χαρακτηριστικά, να απαιτήσουμε μία διαφορετική μορφή Ολυμπιακών Αγώνων και όχι εκείνη της μεγαλύτερης κερδοσκοπικής μηχανής; Που θα βγάλει αθλητές και θεατές από τα

φαραωνικού τύπου στάδια για να βρεθούν στον δρόμο, επανακαθορίζοντας τη θέση του αθλητισμού στον δημόσιο χώρο ως μέσο ψυχαγωγίας και υποκατάστατο κοινωνικοποίησης. Γιατί ο αθλητισμός μπορεί να λειτουργήσει θετικά στην επανανοηματοδότηση της ανθρώπινης ύπαρξης ως κοινωνικός καθρέφτης, όχι τα καθρεφτάκια που μοιράζουν οι πολυεθνικές.

Περί βλακείας…

Νίκος Κουφόπουλος

Μεσημερακι Κυριακης. Γυρω μια ησυχια.
Ένα μωρο κλαιει σιγα. Ομορφη μελωδια.
Μετα από λιγο σωπασε. Εκαναν ό,τι θελει.
Το κλαμα είναι το οπλο του. Και το μωρο το ξερει.

Ο βλακας ομως αγνοεί, φιλοι, πως είναι βλακας.
Και μην μπερδεύεστε. Σαφως, αλλος ειναι ο… μαλακας.
Ισως μιλησω και γι΄αυτόν σε καποιο άλλο γραφτο μου.
Περι βλακειας σημερα. Σε αυτό εχω το μυαλο μου.
Μια ταση, εχει παντοτε, μια κλιση, μια… πρεμούρα,
η βλακεια πραξη να γινεται. Κι εδώ είναι τα σκουρα.
Γινεται επικίνδυνη. Μια βομβα με ρολόι.
Και όταν σκασει φιλοι μου, αρχιζει μοιρολόι.
Ο βλακας προκαλει ζημια παντα σε καποιον άλλο,
χωρις κερδος να εχει από αυτό. Χωρις καποιο… ρεγάλο.
Πολλες φορες, ισως κι αυτος καποια ζημια να παθει.
Όμως αυτος περιφρονεί τα… χρησιμα τα λαθη.

Ο κοσμος μας χωριζεται σε εξυπνους και βλακες.
Η διακριση είναι δυσκολη. Κι εδώ αρχιζουν πλακες.
Ο εξυπνος ποτε δεν λεει, στους εξυπνους πως ανηκει.
Ο βλακας, παλι το αγνοει. Κι αυτό του δινει…νικη.
Ο βλακας μπορει να είναι λευκος, κιτρινος ή και μαυρος.

Αντρας, γυναικα ή και τρανς. Βαζελος ή και… γαυρος.
Πλουσιος, φτωχος, μικροαστος, ή και αριστοκρατης.
Γιατρος, πανεπιστημιακός ή και απλος εργατης.
Κομουνιστης, αναρχικος. Χμ… παντοτε ο φασιστας.
Δεξιος, κεντρωος, πρασινος. Πολλοί απ’ τους… atenistas (χεχε…).
Διαχρονικος, παντοτινος, χειμωνα καλοκαιρι
Ο βλακας ευδημει παντου. Μα ο ιδιος δεν το ξερει.

Η διαφορα όμως φιλοι μου που υπαρχει στην βλακεια,
είναι όταν συνοδευεται από καποια… εξουσια.
Οσο ψηλα, πιο ισχυρος ο βλακας, με εξουσια
τοσο πιο επικίνδυνη γινεται η βλακεια.
Προσεξτε, το αντιθετο δεν είναι της εξυπναδας.
Η λεμοναδα αντιθετη είναι της πορτοκαλάδας (?).
Καποιες φορες και ο εξυπνος βλακεια ισως κανει.
Ο βλακας όμως μονιμα. Η βλακεια του… στεφάνι.

Ειπαμε, ο βλακας αγνοει βλακας ότι είναι παντα.
Αυτό είναι καταστροφικο. Γι’ αυτό πρεπει στην μπαντα
γρηγορα να τον βαζουμε, για λιγο να σωθουμε.
Για λιγο μονο γιατι-ωιμέ- ναι, θα ξαναβρεθουμε.

Τι γινεται όμως αν βρεθουν βλακες πολλοι μαζι;
Φυγετε φιλοι γρηγορα. Η βλακεια θα εκραγει.
Το ένα και ένα δυστυχώς εδώ δεν κανει δυο.
Ισως να κανει… δωδεκα. Ισως είκοσι δυο.
Το αθροισμα εδώ είναι σαφως, ανωτερο απ’ τα μερη.
Μονο που για άλλη μια φορα, ο βλακας δεν το ξερει.

Πολλοι ασχοληθηκαν γραπτως παλι με τη βλακεια.
θα επρεπε ισως μαθημα να ηταν στα σχολεια.
Υπηρξε του Ερασμου το Εγκοσμιον Μωριας.
Και του Μουζιλ το διασημο εργο Περι Βλακειας.
Του Ευαγγελου Λεμπεση, το κλασσικο βιβλιο:
Η τεραστία κοινωνική σημασία των βλακών εν τω συγχρόνω βίω.
Του Χαριτοπουλου επισης το Εγχειρίδιο βλακειας.
Και αλλων που ισως αγνοώ. Ας τυχω ευκαιριας

θα επανελθω παραυτα, αν μαθω κατι ακομα.
Προς το παρον, θελω από εσας, ένα φιλι στο… στομα.
(Ρε, τι τραβαει ο ποιητης. Δινει ψυχη και σωμα,
για ένα στιχο δυνατο, και τι… θα κανει ακομα).

Καποιοι από εσας ισως σκεφτούν, για κατσε ρε μεγαλε,
πολλα μας τα ειπες, καπου εδώ μια τελεια βαλε.
Πες μας για σενα ειλικρινά, εισαι βλακας ή μη βλακας;
Το ερωτημα σας φιλτατοι, σορυ, είναι της πλακας.
Αν ειμαι εξυπνος, απλα, δεν πρεπει να το λεω.
Κι αν ειμαι βλακας, το αγνοώ. Ετσι, τι να σας λεω;
Βλεπεται πως ξεγλίστρησα. Σας ειπα ειμαι… γατος.
Δικος μου είναι ο Ουρανος, δικος μου και ο πατος.
Τα εχω πει και παλι αυτά, σε καποιο άλλο γραφτο μου.
Τωρα, ποιημα εχω για σας. Που είναι… ολο δικο μου.

Τσιγγάνε από πού έρχεσαι;

Τσιγγάνε από πού έρχεσαι, και από πού κρατάς;
Ακόμα δεν βαρέθηκες στη γη να τριγυρνάς;
Ποιος δαίμονας ελεύθερος μέσα σου σε πηγαίνει;
Θεός δεν είναι σίγουρα. Αυτοί είναι πεθαμένοι.

Απ’ την Αίγυπτο είπανε πως είναι ο παππούς σου,
και στων φιδιών το σύρσιμο, μπουσούλισε η γιαγιά σου.
Τον ουρανό για σκέπασμα, τα αστέρια προσκεφάλι.
Τσιγγάνε για πού το έβαλες; Για που τραβάς και πάλι;
Είπαν πως τα μελλούμενα ξέρεις να τα διαβάζεις.
Έλα και πες τα και σε εμάς. Δεν βλέπεις ότι κλαίμε;
Ξέρω, θα είναι ψέματα. Καθόλου δεν μας νοιάζει.
Λίγο μονάχα, μια στιγμή και το μυαλό ησυχάζει.

Παίξε ξανά με το βιολί, τραγούδα στις ψυχές μας.
Να βγει ο δικός σου ο καημός να βγει και ο δικός μας.
Τσιγγάνε, μην μας παρατάς. Μάθε μας το χορό σου,
να νιώσουμε στα πόδια μας, της γης καυτά τα σπλάχνα.
Τρελό σε λένε. Μην ακούς. Και εμάς τρελούς μας λένε.
Όμορφη είναι η τρέλα σου. Να είχαμε και άλλη τόση.

Εμείς τρελοί, αυτοί νεκροί. Μόνο που δεν το ξέρουν.

Γι’ αυτό σου λέω: χόρεψε. Κανείς δεν θα γλιτώσει.
Και αν κάποια νύχτα πεταχτεί ο χάροντας μπροστά σου,
μην φοβηθείς. Τραγούδα του τραγούδι απ’ τα δικά σου.
Να είναι για αγάπη δυνατή. Για έρωτα πονεμένο.
Να κλάψει από τη ζήλια του και να ντραπεί. Να φύγει.

Υ.Γ. Εδώ Ελεύθερα Εξάρχεια…
nikos1789@gmail.com

Ζώντας στη Σκιά: Οι Εμφυλες Διαστάσεις της Μετανάστευσης

Εισήγηση στο πλαίσιο του No Border Camp 2016

Ελιάνα Καναβέλη

Οι έμφυλες διαστάσεις της μετανάστευσης σχεδόν περνάνε απαρατήρητες ή εστιάζουν στις κυρίαρχες όψεις της, όπως την ευαλωτότητα των γυναικών μεταναστριών. Αυτό συμβαίνει διότι σε μεγάλο βαθμό οι λόγοι περί μετανάστευσης συμβαδίζουν με το κυρίαρχο πλαίσιο αξιών αναπαριστώντας τα υποκείμενα αυτά ως κατεξοχήν ετερόφυλα, ενιαία και αδιαφοροποίητα. Ταυτόχρονα, ο σεξισμός, ως καθημερινή πρακτική συνεχίζει να λειτουργεί ενισχυτικά στο κανονικοποιητικό σύστημα εξουσίας, αναπαράγοντας τις κυρίαρχες έμφυλες σχέσεις και αποκρύπτοντας συστηματικά από το δημόσιο λόγο και χώρο την ύπαρξη αυτών των υποκειμένων, όπως άλλωστε αντίστοιχα πράττει και για τα εκάστοτε «διαφορετικά-άλλα» εγχώρια υποκείμενα. Στο πλαίσιο της διατήρησης μιας κανονικότητας σε κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο, παρατηρούμε ότι γίνεται μια προσπάθεια από την πλευρά του κυρίαρχου λόγου, οι έμφυλες ταυτότητες των υποκειμένων που

ταξιδεύουν στην Ευρώπη και στον κόσμο να σημαδεύονται από μια έντονη σφραγίδα αορατότητας και να τοποθετούνται σε μια ζώνη ρευστότητας και αβεβαιότητας, στη ζώνη του αποκειμένου. Η εγκατάσταση, όμως, σε αυτή τη ζώνη, των απαξιωμένων υποκειμένων είναι άραγε δυνατόν να διαταράξει την ομογενοποιημένη κανονικότητα, αμφισβητώντας τα προκαθορισμένα όρια; Και αν ναι με ποιον/ποιους τρόπους είναι δυνατό αυτό να συμβεί;

Ο λόγος για τη μετανάστευση τείνει να είναι αρσενικοποιημένος, με την έννοια ότι ως εικόνα κυριαρχεί το αρσενικό υποκείμενο. Οι τελευταίες προσφυγικές μετακινήσεις, όμως περισσότερο από ποτέ έφεραν στο προσκήνιο και το θηλυκό υποκείμενο με αποτέλεσμα η κυρίαρχη εικόνα να πλαισιώνεται και από την εικόνα γυναικών μεταναστριών, κατά βάση αναπαριστώμενων ως ταλαιπωρημένων και ιδιαίτερα ευάλωτων, οι οποίες μεταναστεύουν κι αυτές σε χώρες της Δύσης αναζητώντας μια καλύτερη ζωή ελλείψει άλλων προοπτικών στις χώρες καταγωγής τους. Οι εικόνες των παιδιών, επίσης, κατέχουν σημαντικό μέρος της κυρίαρχης μεταναστευτικής/προσφυγικής εικόνας. Έτσι, για αρχή μια ρωγμή έχει συντελεστεί στο κάδρο της κυρίαρχης αρσενικοποιημένης μεταναστευτικής εικόνας. Πέρα από την δυτικά κατασκευασμένη εικόνα της ευάλωτης, παθητικής, δυστυχισμένης και καταπιεσμένης εξ Ανατολής μουσουλμάνας μετανάστριας γυναίκας, η οποία για χρόνια οικοδομείται στο ευρύτερο δυτικό συγκείμενο, με την αντίστοιχη του άνδρα μετανάστη ως σκληρού, καταπιεστή, βίαιου λόγω καταγωγής αρχίζει να διαμορφώνεται και χάρη στην αλληλεγγύη ένα διαφορετικό πλαίσιο για αυτά τα υποκείμενα. Ένα πλαίσιο στο οποίο η φωνή τους είναι δυνατό να ακουστεί και τα σώματά τους και η δράση τους να είναι κατά κάποιο τρόπο ορατά. Η ορατότητα αυτή βέβαια είναι φορτισμένη με την ταυτότητα του ξένου, του «άλλου», αυτού που ορίζει το όριο της ταυτότητας του ντόπιου και που είναι δύσκολο να απαλειφθεί.

Η ορατότητα που τόσο πολύ οι κυρίαρχες πολιτικές θέλουν να αποκρύψουν και να αποφύγουν τοποθετώντας τα σώματα των

μεταναστών/ιών σε απομακρυσμένα από τον αστικό ιστό στρατόπεδα συγκέντρωσης, αλλά και με άλλες διαδικασίες έχει επιτευχθεί καταρχήν με τη διάσχιση των συνόρων από τους/τις μετανάστες/ιες. Η διάσχιση των θαλάσσιων και χερσαίων συνόρων είναι η έμπρακτη αμφισβήτησή τους και η απόδειξη ότι η μετακίνηση των ανθρώπων τοποθετείται πέρα από τα πολιτικά και γεωπολιτικά σύνορα. Η ορατότητα αυτή, σκιώδης σε μεγάλο βαθμό, όμως έρχεται σε μια κοινωνία βαθιά συντηρητική, ρατσιστική, πατριαρχική βεβαίως, φιλάνθρωπη κάτω από το πρίσμα της μπίζνας και της επιχειρηματικότητας (όσο οι ΜΚΟ έρχονται με πακτωλό χρημάτων να επενδύσουν πάνω σε μια ρητορική διευκόλυνσης και επίλυσης των προβλημάτων όχι τόσο των μεταναστών/ιών όσο των προβλημάτων που δημιουργούν στις τοπικές κοινωνίες, οι κοινωνίες θα δείχνουν αυτή την κατ' επίφαση συμπόνοια στο πόνο στου άλλου). Αυτή η σκιώδης ορατότητα έρχεται να δώσει επίσης υπόσταση στους γηγενείς που πάντα θα θέλουν κάποιον σε χειρότερη μοίρα από αυτούς να επιβιώνει σε αυτό το ολοένα και περισσότερο βυθισμένο στην απόγνωση εθνικό συγκείμενο.

Έρχεται τώρα, επίσης, που οι ψευδαισθήσεις και οι αυταπάτες του ότι όλοι μπορούμε να γίνουμε πλούσιοι σιγά σιγά καταρρίπτονται και οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των εχόντων και των μη εχόντων ακονίζονται ολοένα και περισσότερο. Στο πλαίσιο αυτό, οι μετανάστες λειτουργούν ως καθρέφτες της δικής μας μοίρας, της δικής μας σκιώδους υπόστασης. Αυτό από τη μια μπορεί να λειτουργήσει και να συμβάλλει καθοριστικά στη δημιουργία κοινοτήτων εγγύτητας μεταξύ γηγενών και μεταναστών μπορεί όμως από την άλλη να δημιουργήσει ακόμα περισσότερο χάσμα μεταξύ τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Έρχεται τώρα, που η έμφυλη βία διαρκώς αυξάνεται, οχυρωμένη πίσω από το αφήγημα της κρίσης, στο όνομα της οποίας συντελούνται καθημερινά εγκλήματα, βιασμοί, προπηλακισμοί. Άραγε πόσο απέχουν οι έμφυλες διαστάσεις της μετανάστευσης από εκείνες της εγχώριας πραγματικότητας; Οι γυναίκες μετανάστριες έχουν μια επιπλέον εμπειρία αυτή του περάσματος των εθνικών συνόρων. Έχουν βιώσει σαφώς δύσκολες στιγμές και έχουν γεμίσει

με εικόνες που εμείς δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε. Από την άλλη τα γηγενή υποκείμενα φέρουν διαφορετικές εμπειρίες και κατά καιρούς διασχίζουν τα δικά τους σύνορα, σίγουρα από μια πιο ασφαλή θέση. Σκοπός μας, όμως είναι η αναζήτηση κοινών σημείων αναφοράς προκειμένου να διαμορφωθεί και ένα κοινό πεδίο δράσης. Στο πλαίσιο αυτό είναι σημαντικό να ξεπεράσουμε και το δίπολο άνδρας και γυναίκα μετανάστη/ιας και να δούμε και τα λοατκι άτομα που μέσα στον κυρίαρχο λόγο αποσιωπώνται όπως άλλωστε συμβαίνει και με τα εγχώρια λοατκι υποκείμενα. Και πάλι σίγουρα με ένα διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό βαθμό. Και τα εγχώρια λοατκι υποκείμενα ζουν στη σκιά διεκδικώντας στιγμές ορατότητας πάντα υπό προϋποθέσεις στο δημόσιο χώρο. Και αυτά βιώνουν καθημερινή λεκτική και σωματική βία και οδηγούνται πολλές φορές στο θάνατο αδυνατώντας να διαχειριστούν όλο αυτό το βίαια πλαίσιο της μη αποδοχής (βλέπε την περίπτωση της Έμιλυ Βουκελάτου). Σίγουρα, όμως, το πλαίσιο για ένα/μία μετανάστη/α λοατκι άτομο θα είναι πολύ πιο δύσκολο. Αλλά αλήθεια πώς να μην είναι όταν το ευρύτερο πλαίσιο δεν έχει αποδεχθεί το αυτονόητο, την ελευθερία επιλογής σε όλα τα επίπεδα, όταν λειτουργεί και καθορίζεται με βάση το κυρίαρχο ετεροκανονικό πλαίσιο, όταν οτιδήποτε ξεφεύγει από αυτό θεωρείται ανωμαλία και αφύσικο. Πραγματικά είναι πολύ δύσκολο να μιλήσουμε για τις έμφυλες διαστάσεις της μετανάστευσης όταν οι έμφυλες διαστάσεις της εγχώριας πραγματικότητας ακολουθούν με πίστη και ευλάβεια το μονοπάτι της ετεροκανονικότητας.

Οι έμφυλες διαστάσεις της μετανάστευσης συναντώνται με τις έμφυλες διαστάσεις της εγχώριας πραγματικότητας σε ένα κεντρικό σημείο, αυτό της πατριαρχίας, των έμφυλων σχέσεων εξουσίας και της κυριαρχίας της κανονικότητας. Η διατήρηση της κανονικότητας αποτελεί το θεμέλιο της συντήρησης του υπάρχοντος κοινωνικοπολιτικού πλαισίου. Αυτή η κανονικότητα είτε θα κινδυνεύει από τους ξένους «εισβολείς» είτε από την άρση του δεδομένου της ετεροκανονικότητας. Στο πλαίσιο αυτό το φύλο, το έθνος και η σεξουαλικοτητα με επίκεντρο και πεδίο μάχης το σώμα διαπλέκονται με έναν αξεδιάλυτο τρόπο στον

κυρίαρχο λόγο με στόχο την εξαφάνιση της όποιας διαφορετικότητας. Εκεί, όμως, είναι σημαντικό να δημιουργηθούν οι κοινότητες εγγύτητας μεταξύ ντόπιων και μεταναστών που μπορούν να δημιουργήσουν ρωγμές στο κατά τα άλλα απόρθητο φρούριο της κυρίαρχης κανονικότητας.

Το No Border Camp, οι καταλήψεις στέγης εντός του αστικού ιστού για τη στέγαση μεταναστών, οι πορείες στα στρατόπεδα μεταναστών αλλά και στις πόλεις υπέρ αυτών αποτελούν στιγμές ορατότητας και οικοδομούν αυτές τις κοινότητες εγγύτητας με τους/τις μετανάστες/ιες. Το κρίσιμο και κομβικό σημείο, όμως σε αυτές τις διαδικασίες είναι η εξωτερίκευση και κοινωνικοποίηση τους και όχι η κλειστότητα και η αποσύνδεση από τον ευρύτερο κοινωνικό ιστό. Οι μετανάστριες, μετανάστες στρέιτ και λοατκι δεν απέχουν από τα δικά μας βιώματα και είναι αυτά τα βιώματα ένας προνομιακός χώρος δράσης στο ξεπέρασμα των κυρίαρχων πλαισίων κανονικότητας.

Η αλήθεια, όμως είναι ότι τα λοατκι μεταναστευτικά υποκείμενα δεν ακούγονται και τόσο πολύ. Είναι οι «άλλοι» μέσα στους «άλλους» και αυτό είναι ακόμα δυσκολότερο να διαχειριστεί. Είναι αυτοί που αποσιωπούνται, οι «παραλειπόμενοι». Δεν είναι τυχαίο που στα τόσα που ακούσαμε για την προσφυγική κρίση και τις προσφυγικές ροές, λέξεις που παραπέμπουν στο πρόβλημα και στην ανωνυμία, δεν ακούσαμε τίποτα για υποκείμενα λοατκι, για τα δικαιώματά τους, για κακοποιήσεις που υφίστανται, για αυτή την επιβεβλημένη από τις πατριαρχικές σχέσεις βίωση στη σκιά. Δεν γίνεται να μην υπάρχουν, δεν γίνεται να μην έχουν έρθει. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι προέρχονταν από χώρες στις οποίες η σωματική τους ακεραιότητα, η ασφάλεια, η ελευθερία, ακόμη και η ζωή τους κινδύνευαν άμεσα και φτάνουν σε χώρες που, επίσης, για τους ίδιους λόγους κινδυνεύουν. Σε μια σύντομη ανασκόπηση του Τύπου διαπιστώσαμε ότι αναφέρεται μόλις ένα περιστατικό αναγνώρισης καταρχήν ενός Σύρου πρόσφυγα ως λοατ άτομο, ο οποίος μάλιστα αιτήθηκε παροχής ασύλου στην Ελλάδα γιατί δεχόταν απειλές ως ομοφυλόφιλος από το ISIS. Η επιτροπή Προσφυγών απέρριψε ως αναξιόπιστους τους ισχυρισμούς του

προσφεύγοντα ότι είναι ομοφυλόφιλος και ότι απειλήθηκε από δύο μέλη του ISIS στην Τουρκία και τον έστειλε πίσω στην Τουρκία με τον ισχυρισμό ότι η Τουρκία είναι ένα ασφαλές μέρος για αυτόν.

Όπως εύκολα μπορεί να διαπιστώσει κάποιος/α το κράτος ξέρει καλύτερα από μας τον έμφυλο και σεξουαλικό προσανατολισμό του εκάστοτε ατόμου όπως επίσης αν κινδυνεύει ή όχι. Προφανώς αλλά και δυστυχώς δεν εκπλησσόμαστε για τον απλούστατο λόγο που αναφέρθηκε και πιο πάνω. Όταν η λοατκι κοινότητα στην Ελλάδα ζει σε παρόμοιο καθεστώς, παρόλο που το κράτος πρόσφατα τους αναγνώρισε το δικαίωμα να συνάπτουν σύμφωνο συμβίωσης και παρόλο που βρίσκεται σε διαβούλευση το νομοσχέδιο για τη νομική κατοχύρωση της ταυτότητας του φύλου. Αυτά αποδεικνύουν ότι η αποδοχή του εκάστοτε άλλου δεν γίνεται μέσω νόμων και κρατικών αποφάσεων. Η κοινωνική αποδοχή και η απαλοιφή της ταυτότητας του μη επιθυμητού άλλου έχει να κάνει με βαθύτερες και ριζικότερες κοινωνικές διαδικασίες, που εντέλει ξεπερνούν και το ίδιο το κράτος.

Η έξοδος από τη σκιά αυτών των ατόμων έχει να κάνει και με το πόσο εμείς οι ίδιοι είμαστε ικανοί να διαχειριστούμε αυτήν την ορατότητα. Οι άνθρωποι αυτοί προφανώς και δεν μπορούν να μένουν με ευκολία και άνεση σε κοινή στέγη με ανθρώπους, οι οποίοι σε άλλες στιγμές τους καταδίωκαν ή τους κακοποιούσαν ή τους απέκλειαν λόγω της σεξουαλικότητάς τους. Ακόμη και αν οι άνθρωποι με τους οποίους συστεγάζονται δεν είναι ομοφοβικοί ή ταρνσοφοβικοί οι ίδιοι κουβαλάνε ένα φόβο λόγω κάποιας προηγούμενης εμπειρίας. Οι καταλήψεις στέγης μπορούν να αποτελέσουν ένα γόνιμο έδαφος για να καλλιεργηθούν διαφορετικές αντιλήψεις, αλλά και να δημιουργηθούν ασφαλέστερα περιβάλλοντα έκφρασης για αυτά τα υποκείμενα. Ο λόγος μας και οι παρεμβάσεις μας τόσο σε αυτούς τους χώρους όσο και έξω στο δημόσιο χώρο θα πρέπει να θέτει αυτή τη σημαντική οπτική της μετανάστευσης όχι ως σημείο διάκρισης, αλλά ως ένα κοινό τόπο δράσης για τους ντόπιους και τους μετανάστες. Επίσης, σημαντικό θα ήταν να ληφθούν πρωτοβουλίες στα μεγάλα αστικά

κέντρα για τη δημιουργία χώρων που θα στεγάζονται ή θα μπορούν να προσφεύγουν λοατκι άτομα, όπως αντίστοιχα συνέβη και στο Βερολίνο με τη δημιουργία ενός κέντρου φιλοξενίας για λοατκι άτομα.

Σημαντικό είναι λοιπόν να φέρουμε στο προσκήνιο τις έμφυλες διαστάσεις της μετανάστευσης, να συζητήσουμε για αυτές με τα ίδια τα υποκείμενα για τα βιώματά τους, τις εμπειρίες τους, τη θέση τους για το πώς αντιλαμβάνονται οι ίδιοι και οι ίδιες τους εαυτούς τους στο συγκεκριμένο πλαίσιο. Συνηθίζουμε λόγω αυτής της δυτικής ανωτερότητας που μας διακατέχει να μιλάμε εξ ονόματος αυτών των υποκειμένων, να προβάλλουμε τις δικές μας αναπαραστάσεις μην αφήνοντας εντέλει να δημιουργηθούν οδοί εγγύτητας και συνάντησης. Επίσης, θα πρέπει κι εμείς να μη μένουμε μόνο στα λόγια, αν και οι καταλήψεις στεγών, οι δράσεις αλληλεγγύης και το no border αποτελούν τόποι δημιουργίας κοινοτήτων εγγύτητας. Αναφέρομαι και με απασχολεί κυρίως τα ζητήματα που άπτονται της θεματικής του φύλου και της σεξουαλικότητας και η διαχείριση των οποίων αποτελεί θεμελιώδες στοίχημα και για μας.

Στις συνθήκες της αναμόχλευσης των εθνικών, πολιτισμικών ταυτοτήτων, της κινητικότητας και της ρευστότητας θέσεων που προκαλούνται λόγω της αυξημένης μετανάστευσης προς την Ευρώπη, το ξεπέρασμα των κυρίαρχων αναπαραστάσεων και η αναγνώριση της πολυπλοκότητας των έμφυλων ταυτοτήτων φαντάζει ως μια απελευθερωτική διαδικασία. Ταυτόχρονα, η δημιουργία κοινοτήτων εγγύτητας όπου το σύστημα των έμφυλων σχέσεων εξουσίας θα καταργείται στην πράξη από «ντόπιου/ες» και «ετερόχθονες», από ένα «συλλογικό είναι» στην πληθυντική του δυνητικότητα και «από-εδαφικοποιημένο» φαντάζει περισσότερο από ποτέ ως αναγκαίο προκειμένου να βαδίσουμε όλοι/ες μαζί στο δρόμο της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Η διαδρομή από την αορατότητα προς την ορατότητα είναι δύσκολη και δύσβατη, σαν τις θαλάσσιες διαδρομές και τα χερσαία σύνορα που διανύουν οι μετανάστες για να φτάσουν στη Δύση. Οι έμφυλες διαστάσεις του περάσματος των συνόρων ενέχουν μια επιπλέον

δυσκολία αυτή της αναμέτρησης με την πατριαρχία. Εκεί ακριβώς βρίσκεται και ένα από τα σημεία συνάντησης μας με τα συγκεκριμένα υποκείμενα. Ο αγώνας ενάντια στο σεξισμό, τη βία και τις έμφυλες σχέσεις εξουσίας πρέπει να επεκταθεί και στα έμφυλα μεταναστευτικά υποκείμενα δημιουργώντας μαζί δρόμους και περάσματα ελευθερίας.

Βιβλιογραφία:

– Braidotti Rosi, 2011, *Nomadic Subjects: Embodiment and Sexual Difference in Contemporary Feminist Theory*, Νέα Υόρκη: Columbia University Press, (ελλ. Έκδοση, 2014, *Νομαδικά υποκείμενα. Ενσωματότητα και έμφυλη διαφορά στη σύγχρονη φεμινιστική θεωρία*, μτφρ. Αγγελική Σηφάκη & Ουρανία Τσιάκαλου, επιμ. Αγγελική Σηφάκη, Αθήνα: Νήσος.
– Butler Judith, 2004, *Undoing Gender*, Νέα Υόρκη & Λονδίνο: Routledge.
–
https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/whats-it-be-gay-refugee
– https://www.republic.gr/?p=377#more-377

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ B-FEST 5 (2ο μέρος)

Φωτογραφίες 1ο μέρος δείτε εδώ